

Forslag til forespørgselsdebat om, hvilke initiativer vi bør iværksætte for at forebygge og nedbringe hashmisbruget herhjemme herunder hvordan vi forhindrer indførsel af hash til landet.

(Medlem af Inatsisartut Karen Marie Kyed Frederiksen, Demokraatit)

Naleraq takker Karen Marie Kyed Frederiksen fra Demokraatit for at rejse denne debat.

Følgerne af hashmisbrug rammer ikke kun den enkelte bruger. De kan også påvirke børn, familier, uddannelse og arbejdsliv. Derfor skal vi forebygge misbrug, bekæmpe indsmuglingen og hjælpe mennesker med et misbrug. Vi skal også nævne den stigende indførsel af forskellige hårde stoffer til vores land. Det drejer sig blandt andet om kokain, syntetisk hash, som er langt stærkere end almindelig hash, og andre farlige stoffer. Samtidig bliver der flere, som bruger disse stoffer.

I Naleraq er vi bekymrede for, at problemet kan vokse yderligere.

Vi ser allerede, at antallet af mennesker med psykiske sygdomme stiger, og at vi har svært ved at sikre dem hjælp i sundhedsvæsenet. Der bliver flere med hashpsykoser, blandt andet som følge af syntetisk hash, og vi har også svært ved at sikre dem den nødvendige hjælp.

Det er et meget alvorligt problem. Sidste år, i 2025, var antallet af selvmord det højeste i otte år. 50 mennesker tog deres eget liv.

Disse forhold kan vi ikke acceptere. Vi skal tale åbent om dem. Naalakkersuisut bliver nødt til at være meget opmærksomme på udviklingen og handle.

Vi skal tage udgangspunkt i børnene. Unge skal kende risikoen ved at bruge hash, men oplysning kan ikke stå alene. Et barn, der vokser op med utryghed, bliver udsat for omsorgssvigt eller oplever misbrug blandt sine nærmeste, skal have hjælp tidligt.

Forældre skal støttes, skolerne skal kunne opdage og reagere på mistrivsel, og børn og unge skal have adgang til fritidsaktiviteter og trygge fællesskaber. Disse indsatser skal nå hele kysten. Hvis behandlingstilbud er vanskelige at få adgang til for familier i mindre byer og bygder, kan vi ikke sige, at tilbuddene er landsdækkende.

Derfor skal Naalakkersuisut svare på, hvor de forebyggende tilbud er tilgængelige, og hvor der er mangler.

Naalakkersuisut skriver i sit svarnotat, at den strukturelle forebyggelse skal styrkes. Det er en vigtig erkendelse.

Vi ved, at betydningen af tidlig indsats allerede er beskrevet i strategierne.

Derfor bliver Naalakkersuisut nødt til at svare på følgende spørgsmål:

Hvem får ansvaret? Hvilke tilbud skal styrkes? Og hvornår vil børn og familier kunne mærke en forskel?

Indsmuglingen skal også bekæmpes målrettet. Toldkontrollen skal løbende tilpasses de nye lufthavne og ændringerne i rejsemønstrene.

Naalakkersuisut oplyser, at der er afsat midler til flere toldere og mere udstyr.

Det er positivt, men det sikrer ikke i sig selv, at bemanningen og udstyret svarer til opgaverne i dag.

Derfor skal kontrollen i lufthavne, havne og postforsendelser vurderes.

Hvor er risikoen for indsmugling størst? Hvor er lav bemanning et problem for kontrollen? Hvilket udstyr mangler?

Og hvordan sikres samarbejdet mellem toldmyndighederne og politiet?

Hvis vi kun styrker kontrollen ét sted, kan smuglerne søge andre ruter.

Samtidig skal vi ærligt erkende, at grænsekontrol alene ikke kan løse problemet.

Toldmyndighederne kan ikke hjælpe den unge, der allerede er begyndt at bruge hash, eller den forælder, der forsøger at komme ud af et misbrug. De skal kunne få hjælp hurtigt og uden unødige hindringer.

Allorfik udfører et vigtigt arbejde. Men vi skal diskutere, om mulighederne for behandling er tilstrækkelige.

Vi skal vide, hvor længe mennesker venter på hjælp. Vi skal vide, om unge og familier får hjælp, der passer til deres behov. Og vi skal vide, hvordan de bliver støttet efter behandlingen. Det er særlig vigtigt for mennesker, som bor uden for de større byer.

Hashmisbrug kan hænge sammen med andre problemer i et menneskes liv. Derfor skal vi se indsatserne for psykisk trivsel, familiernes vilkår og brugen af alkohol og andre rusmidler i sammenhæng.

Det betyder ikke, at alle skal have præcis den samme behandling. Det betyder, at et menneskes problemer ikke må blive tabt mellem forskellige myndigheders og tilbuds ansvarsområder.

Naleraq ønsker, at denne debat fører til konkrete prioriteringer: bedre og tidligere hjælp til børn og unge langs hele kysten, en kontrol, der er tilrettelagt efter indførselsvejene til vores land, og adgang til behandling, når et menneske med et misbrug beder om hjælp.

Derfor vil vi spørge Naalakkersuisut:

Hvilke konkrete forbedringer vil I gennemføre inden for forebyggelse, kontrol og behandling, og hvordan vil I følge op på, om de gavner i hele landet?

Hvis vi vil nedbringe hashmisbruget, skal resultaterne kunne ses i menneskers hverdag. Børn skal have hjælp, før deres problemer vokser sig store. Kontrollen med indsmugling skal følge med udviklingen. Og mennesker med et misbrug skal have en reel mulighed for at komme ud af det.